

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

57. An qui recitat solus omnes Psalmos, & postea vocat socium, & ab illo auscultat novem lectiones, satisfaciat præcepto? Idem est si quis recitat medietatem Matutini, & aliam medietatem audit à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Regularibus factis proculdubio oriri in maioribus Conuentibus certum est; si verbi gratia ex numero viginti Regularium in illis commorantium, adfint duntaxat quatuor, & ex duodenario, duo; crediderim tamen hunc numerum sufficere posse etiam absque scandalo, si reliqui Regulares confessionibus audiendis, & prædicationibus faciendis, aut similibus bonis operibus incumbent. Et quidem hæc omnia possit quis cantui nostræ Religionis Clericorum Regularium applicare. Et tandem quartò asserit, Recollectos, Capucinos, & alios huiusmodi, qui horis, cantui quem vocant firmo, canendis non incumbunt, possit in Choro anticipare, & postponere illas extra illud tempus, quod ab Ecclesia præscriptum est, quia ratio obligationis illas alta voce, & statuis horis recitandi, videlicet (vt populus conveniat, & moueatur ad laudandum Deum) in illis deficit, cum cantus ille firmus parum, aut nullatenus ad hoc moueat; ac propterea non solet populus ad eorum Ecclesias conuenire, quo circa sic Caiet. *verb. Hora. cap. 4.* tenuit absolute, quod illa anticipatio, & postpositio erat tantum venialis, nisi fieret habitualiter, a fortiori assereret nullum esse in huiusmodi Ordinibus, in quibus cantu firmo non canitur; posse autem Prælatum, quando occurrit causa, anticipare, & postponere certum est. Et hæc omnia, vt dixi, docet Brunus, *ubi supra*, quæ quidem sparsim in meis operibus inuenies reiecta, & nunc illa iterum reicio.

Sup. hæc in Resolutionibus not. primæ huius Resol.

4. Et quidem priuilegium illud Leonis non permittere, vt Regulares possint persolvere totum Officium mentaliter, ego satis improbaui contra Santorium alibi, & Emanuel Sa, quem adducit Brunus, correctus fuit à Magistro Sacri Palatii in impressione Romana. Sed quod magis displicet, est illud quod asserit Pater Bruno dictum Priuilegium esse declaratum iuris, nam certum est horas Canonicas de iure non mentaliter, sed voce recitandas esse, vt definitum fuit in Concilio Basileensi *sess. 21. §. 2.* & tenent Doctores communiter. Ratio potest esse, quia vox excitat magis nostrum affectum ad Deum, & etiam prouocat aliorum affectus, quod oratio mentalis non facit: & facilius est ore, quam mente tantum orare, & ita docet Escobar à Corro de *Hor. Canon. quæst. 4. num. 73.* Fault. *quæst. 156.* & Doctores communiter. Ita Suarez de *Hor. Canon. Sanchez in opus. lib. 7. cap. 2. dub. 8. num. 4.* Baldellus *ubi infra*, tenent sententiam Brunii, esse practicè improbableem; neque esse dandam occasionem introducendi nouos ritus in Ecclesia; & idèd horas Canonicas verè esse dicendas vocaliter, & per voces verè formatas, & distinctas per instrumenta; & organa vocis, siue illæ sint tam claræ, & tam altæ, vt possint audiri saltem ab ipso orante; siue non: idque expressè asserit etiam Caietanus *2. 2. quæst. 83. art. 12.* vbi ait, ad orationem communem, quales sunt Horæ Canonicæ, necessario requiritur vt sit vocalis: Et apertè colligitur etiam ex Concilio Basileensi vbi dicitur, quod siue soli siue associati recitent Diurnum, nocturnumque Officium reuerenter, verbisque distinctis debent peragere. Vnde ex his contra ea, quæ docuit Brunus asserit Baldellus in *Theol. Moral. tom. 2. lib. 3. disp. 35. n. 16.* quod concessio illa Leonis X. pro Fratribus Minoribus verè fuit priuilegium: neque possunt illo vti, qui tali priuilegio non participant, vt certe hoc tempore nulli participant; cum omnia priuilegia vitæ vocis oraculo, & non per Bullas concessa, sint reuocata per Gregorium XV. de anno 1622. & per Vibannum VIII. de anno 1635. Et absolute qui hoc tempore recitaret Officium solum mentaliter, suæ obligationi non satisfaceret, vt notat Sanchez *lib. 7. consil. cap. 2. dub. 8. cit. num. 3.* & Beja *pari. 1. casu 55. cit. §. Ex his*, colligunt Doctores, & alij communiter

apud ipsum: quod idem etiam est de Rosario, de Palmis Pœnitentialibus, & de similibus, ad quæ aliquis potest teneri ex voto, vel ex pœnitentiâ Sacramentali; quæ similiter non possunt persolui solum mentaliter, cum debeant accipi, huiusmodi obligationes ad instar præcepti Ecclesiastici, vt notat idem Sanchez *lib. 4. in Decal. 11. num. 36.* quanquam qui ad illa tenetur ex voto, licet possit huiusmodi orationes vocaliter persoluendas mentaliter dicere, si id existimaret sibi melius, siuæque salutis magis expediens, vt communiter dicitur in materia de voti commutatione, & subdit Sanchez *num. 36. cit.*

5. Ad id verò, quod asserit Bruno, Religiosos in Sacris non constitutos esse in dubium, an excludantur ab onere persoluedi Horas Canonicas. Respondedo hoc esse certum, & contrarium asserere, libertatem eos videlicet à præcepto Horarum Canonicarum, est opinio contra communem Doctorem, quos plenè manu adducit doctissimus Pater Bardi in *select. lib. 8. quæst. 1. §. 2.* vbi post illorum Catalogum sic asserit: Hi sunt Auctores, qui hanc sententiam defendentes, eam reddunt non solum probabiliorè oppositam, verum etiam moraliter certam, ita vt alia in praxi rita minime strentenda: proinde immeritò noster Sanchez eam dixit non esse probabilem: & Alcanius Tamburinus inquit ab omnibus esse reiectam, vt pote præ contrariam, & rationi dissonam: Et vterius alij procedentes, illam temerariam appellauerunt. Sic Reginaldus, & Pellizzarius *locis citatis.* Hucvique Bardi, qui solitas rationes ad hanc confirmandam sententiam adducit; quam etiam tenet Marcellinus de S. Benedicto in *Compend. priuileg. Congregationis Fulensis verb. Hora Canonice §. 11. in Scholio.*

6. Et tandem ad id, quod asserit Bruno, non pati Chorum, si duo ibi tantum assistant; Respondedo, præ ad Chorum non existere tantum cum duobus, sed ad minus quatuor, vel tres necessarios esse, vt fert communis sententia, ita Macigni de *Hor. Canon. cap. 36. n. 24. & alij.*

7. Nota hic etiam eundem Brunum *part. 2. tract. 8. cap. 1. præpos. in fine*, extendere hoc priuilegium ad Millam, ita vt possint Regulares, quæ dicenda sunt vocaliter, dicere mentaliter, seclusis verbis consecrationis. Sed hæc opinio est proflus eliminanda.

RESOL. LVII.

An qui recitat solus omnes Psalmos, & postea vocat socium, & ab illo auscultat nouem Lectiones, satisfaciatur præcepto?

Idem est, si quis recitat medietatem Matutini, & aliam medietatem audit à socio, vel si recitet integrum Matutinum, & Landes, & postea audiat Horas, & reliqua à socio.

Et quid, si duo Religiosi simul recitent Psalmos Matutini alternatim, & postea nouem Lectiones omnes illius audiunt à tertio vocato ad hunc effectum, quia si tres Religiosi simul Officium recitant, tres vocali Choros efficietes, Doctores communiter negant hoc posse fieri?

Et quid est dicendum, si in Choro recitentur omnes nouem Lectiones Matutini ab his, qui aliquando nulla modo cantum Psalmos, an reliqui inuoluntate Choro, qui recitant Psalmos, dici possent non satisfacere suæ obligationi?

Et quid, si in recitatione Vesperarum vnus recitat vnus Psalmum integrum, & alius alium? Ex p. 9. n. 7. & Milc. 2. Ref. 38.

§. 1. Affirmati

Affirmativè respondet Pellizzarius in Man. Pral. tom. 1. tract. 5. cap. 8. sect. 2. n. 91. ubi sic ait: Ad satisfaciendum obligationi divini Officij Religiosum, qui per se solum recitat omnes Psalmos Officij, & postea ab alio ad hunc finem vocato audit omnes 9. Lectiones. Ducor, quòd quoad partem Matutini, consistentem in Lectionibus, dici potest Religiosum communicare cum socio, audienti Lectiones ab eo; & aliis non est opus, quod talis communicatio fiat in toto Matutino: præterquam quòd dici potest non requiri, vt in præsentia materia communicatio sit mutua stante doctrina Diana p. 2.

Ad id. res. 6. secus dicendum puto in casu, quo duo Religiosi recitent simul Psalmos Matutini alternatim, & postea 9. omnes Lectiones illius audiant à tertio vocato ad hunc effectum: hoc enim esset recitatio Officij in tertium, vt dicunt, ac si tres Religiosi simul Officium recitantes, tres veluti Choros efficerent, quolibet illorum proprium versiculum sigillatim dicente alternatim; cum Doctores communiter negant, posse fieri, vt colligitur ex Azorio part. 1. lib. 10. c. 7. quæst. 9. & alioqui 9. Lectiones sunt materia gravis. Puto itam satisfacere Religiosum, si recitans Officium cum alio, in decursu recitationis Psalmos aliquos solus recitet; sicut & omnes Lectiones, Hymnos, ac Responsoria alias cum socio recitans, maiorem partem Psalmorum solus recitet: nam singuli Psalmi sunt singule orationes, & non repugnat, Officium vultum dici partim recitati cù socio alternatim, partim solum, vt patet. Quòd si in Choro recitentur omnes novem lectiones Matutini ab eis, qui alioqui nullo modo canunt Psalmos: reliqui interefferentes Choro qui recitant Psalmos, dici possunt non satisfacere lute obligationi, cum, data hypothefi, recitantes Matutini Lectiones, non possint dici communicare cum aliis Choralibus: quanquam, admiffa doctrina Diana, supra data, contrarium non improbabiler possit sustineri, vt consideranti patebit. Hæc Pellizzarius Et pro casu posito in titulo Resolutionis, facit etiam id quod, me citat docet Petrus de Horis Canonice. c. 8. ubi. 1. n. 5. in præsentia recitatione privata, posse vnum dicere omnes Lectiones.

1. Nec obstat dicere, quòd Reginaldus tom. 2. l. 1. §. 1. 2. l. 6. dub. 3. propos. 4. asserat, recitantem cum socio debere ab eo audiri: sed in nostro casu, qui dixit 9. Lectiones, non auditur Psalmos ab alio recitatos: ergo. Respondo, quòd Reginaldus loquitur de socio obligato ad recitandum Officium. Quòd autem recitans Officium cum socio, qui non tenetur illud recitare satisfaciendi obligationi suæ, certum est, & docet Suarez de Relig. tom. 2. l. 4. c. 12. n. 6. Layman l. 4. tr. 1. c. 5. n. 8. Filhoc tom. 3. n. 23. c. 7. n. 24. 1. & alij. Ergo, &c. Et hæc dicta sufficiunt in defensionem opinionis P. Pellizzarii. 2. Sed his non obstantibus, ego puto non satisfacere præcepto, si quis recitet medietatem Matutini, & aliam medietatem audiat à socio; vel, si recitet integram Matutinum, & Laudes, & postea audiat Horas, & reliqua à socio: nam ex tali casu, nec physice, nec moraliter videtur recitare illas medietates Officij, sed tantum audire: ergo non satisfaciendi præcepto, quòd imponit recitare, & non audire Officium. Nec militat eadem ratio in recitatione, quæ alternatim more solito efficitur cum socio: nam tunc moraliter vnus socius dicitur recitare partem alterius socii: nam vnus quilibet eorum participat in recitatione, v. g. vnus Psalmum, vnus Horæ, &c. Sed in casu proposito, vnus socius recitat neque physice, neque moraliter participat in recitatione alterius socii, sed tantum illi audit: ergo, &c. Vide tamen, si saltem hoc esset admittendum, si vnus quis recitaret Vesperas, dicendo vnum integrum Psalmum, & alius socius alterum Psalmum: nam casus iste non videtur similis supradictis. Sed ego de omni-

bus idem sentio: nam vt debemus privilegio recitandi cum socio, prout concedit, & admittit consuetudo Ecclesiæ.

RESOL. LVIII.

An qui privatim divinum Officium persolvunt, debeant alternatim lectiones recitare, vel satisfaciant, si vnus tantum illas recitet, & alter socius tantum audiat? Ex p. 2. tr. 12. Res. 12.

§. 1. **A**lternatim dictas lectiones recitandas esse, videtur docere Azorius p. 2. l. 10. c. 7. q. 9. 2. Sed contrarium facientem non audeo reprobare Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 24. dub. 1. n. 4. ubi ita asserit: Quando rez. an dos yntos, no han menester dezir ambos las Antiphonas, como se dixen en el coro, que basta, que vno de los dos las diga, en el dezir las lecciones, dize Azor, que ha de dezir cada vno la suya, otros las dizen, quòd la de vn Noiturno, y otro las de otro, y es mejor manera de dezir, otras vezes las dize todas el, que lee mejor de los dos, o es mas moço: y no me parece, que esto se pueda congenar, que assi lo veo en costumbre.

Sup. contentio in hac Res. lege doctrina præcedentis Res. per totam, & signanter in fine §. 1.

RESOL. LIX.

An si quis recitet cum socio privatim, vel in Choro, teneatur audire partem socii? Et quid si aliquis suam partem canit, & percipere non potest, quam alius Chorus canit, quamvis attendat, an satisfaciatur obligationi Chori, & possit distributiones integras percipere? Et in dicto casu, an quis debeat privatim supplere, quod non percepit? Et quid de surdo, qui alios canentes in Choro non intelligit, nec eos sequi potest? Et tandem quaeritur, an qui cum vnabili abscissione syllabarum ita profert verba, vt tamen retineant suam significationem, adimpleat præceptum? Et quid de socio cum tali Officium persolvente? Ex p. 7. tr. 11. & Misc. 2. Res. 6.

Sup. prima diffie. huius tituli, in Res. seq. & supra cx Res. fol. 33. lege doctrinam à §. 2. vsque ad §. Nec, & si gnater prope finem dicti §. 2.

§. 1. **N**egativè respondet Ioannes Caramuel in Regulam D. Benedicti, d. spm. 108. num. 1383. conclus. 5. ubi sic ait: Nemo tenetur aufcultare socium; sed suos quisque verius correcte legere, & non incipere antequam alter desierit. Ita Syluius in 2. 2. quæst. 82. artic. 13. conclus. 5. Ratio est manifesta, Nullum est præceptum de aufcultatione: atqui vbi non est lex, nulla est obligatio: ergo nemo tenetur aufcultare socium; sed expectare. Quòd si non expectet, peccabit mortaliter, aut venialiter iuxta materiam quantitatem Ita ille.

Sup. hac in oblatione supra in fine Res. 70.

2. Sed opinio contraria est communis & idèd Castus Palaus tom. 1. tractat. 1. disput. 2. punct. 3. num. 7. sic ait: Si autem cum socio recites debes ita proferte verba, vt ipsa socius audiat, si ipse obligatus est recitare, aliàs præcepto non satisfaciens, & e contra ipse socius ita debet proferte verba, vt tu illa percipias, sin minus præcepto non facies satis. Quia oratio alterius in tantum potest esse tibi communis, in quantum illum percipis, Quia auditus loco prolationis succedit, ideòque dicis recitare quæ socius recitat, quia illum audis. Et disputat. 3. punct. 4. num. 6. ita asserit. Sed quid si tuam partem caneres, & percipere non posses, quam alius Chorus canit, satisfaciendi obligationi Chori, vt posses distributiones integras percipere.

Sup. hoc supra in Res. 33. §. 2. cursum ad lin. 4. & in §. Sed non.